Poštnina plačana v gotovini

Cena 1 Din

Mariborski Večernik »JUTRA«

Leto IV. (XI.), štev. 33 Maribor, pondeljek 10. februarja 1930

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek „Jutra" v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Angleško-amerikanska hegemonija na morju

SRDITI NAPADI FRANCOSKEGA ČASOPISJA. — POIZKUS IZOLACIJE FRANCIJE NA LONDONSKI KONFERENCI.

LONDON, 10. februarja. V soboto in včeraj je na pomorski razorožitveni konferenci daljši odmor. Konferenca je še vedno pod neposrednim vtisom angleške spomenice in ameriške izjave, ki dokazujeta, da je na pogajanjih med Macdonaldom in Stimsonom dejanski prišlo do popolnega ameriško-angleškega sporazuma, kar je Francoze silno presenetilo in so sedaj osamljeni. Francoska delegacija je imela še do konca preteklega tedna vodilno vlogo in zdelo se je že skoro, da se bo Tardieu-u posrečilo zabiti klin med obe anglosaški državi, da bi se na ta način izognil pritisku za priznanje paritete med Italijo in Francijo.

Pariški listi sedaj srdito napadajo Anglijo in Zedinjene države in nagiašajo, da so si Angleži in Amerikanci razdelili gospodarstvo nad morji ter ustvarili položaj, ki vsakemu drugemu onemogoča konkurenčni boj z njimi.

Kakor se zatrjuje, so ameriški in angleški delegati predlagali Japoncem sporazum in sicer glede na večje enote do 60 odstotkov paritetne tonaže, pri podvodnikih do 66 odstotkov. Japonska delegacija še ni odgovorila na ponudbo, vendar se pričakuje, da bodo Japonci sprejeli ta predlog.

V nasprotju z včerajšnjim Snowdenovim govorom, ki je nastopil proti militarizmu, pa je prvi lord admiralitete v svojem snočnjem nagovoru na 12. londonski polk naglašal, da je bojno brodovje edini bojni instrument Velike Britanije. Anglija bo zato izvršila razorožitev le na suhem, nikdar pa na morju.

Socijalno zavarovanje obrtnikov

Ni dvoma: gospodarski razvoj, razvoj moderne industrije gre v smeri vedno večje proletarizacije našega obrtniškega stanu. Zato je pa tudi vedno večja skrb obrtništva namerjena k rešitvi vprašanja socijalnega zavarovanja tega stanu. Na vseh obrtniških zborovanjih po naši in tudi po drugih državah se dvigajo glasovi po potrebi uvedbe prisilnega socijalnega zavarovanja. Obrtniški stan je na eni strani pod pritiskom velike konkurence inozemstva, na drugi strani domače industrije. Nad 200.000 obrtniških rodbin šteje naša država, ki tvorijo najbolj nacijonalni gospodarski element. Kot tak ima obrtniški stan nedvomno pravico zahtevati svojo socijalno sigurnost, in vsaka država je dolžna, da z vsemi sredstvi krepi predvsem mali kapital, naše obrtništvo, ki tvori jedro meščanstva. Delavska zaščitna in socijalna zakonodaja je naše delavstvo zasigurala vsaj za slučaj bolezni in nezgode, obrtniški stan, ki v mnogih slučajih stoji mnogo slabše nego delavstvo, pa je na milost in nemilost prepuščen modi. Zato smatrajo obrtniki, da je dolžnost in v interesu države, da se tudi njihovemu stanu vsaj do neke mere zasigura bodočnost, da se tako prepreči prehajanje obrtnikov v proletarijat in da se nasprotno v delavskih vrstah vzbudi želja, da eden in drugi iz delavca postane obrtnik. Danes tega ni, ker delavci vidijo, da jim je kot takim eksistenca bolj zasigurana, nego če postanejo samostojni mojstri. Gotovo pojav, ki ni razveseljiv. In baš zato je zahteva obrtnikov po obveznem socijalnem zavarovanju upravičena in merodajni krogi bi ji morali posvetiti svojo največjo pozornost.

Naša vlada je že ponovno dokazala, da z razumevanjem podpira razvoj našega narodnega gospodarstva. Zato ni dvoma, da bo vodila tudi račun o upravičenih in utemeljenih željah obrtniškega stanu. Čujemo, da se v ministrstvu za socijalno politiko izdeluje načrt zakona za obvezno zavarovanje obrtnikov za slučaj bolezni, nesreče in onemoglosti. Obrtniške organizacije so to vest toplo pozdravile. Želijo pa, da bi se to važno vprašanje reševalo v sporazumu s predstavniki obrtniških organizacij. Po mnenju mnogih obrtniških organizacij naj bi se socijalno zavarovanje obrtništva izvedlo v okviru institucij delavskega zavarovanja. Te institucije pa so zopet mnenja, da bi takšna rešitev ne bila srečna. Isto stališče zastopajo na drugi strani tudi mnoge obrtniške organizacije, ker gledajo v današnjih institucijah za delavsko socijalno zavarovanje ustanove, v katere morajo doprinašati za delavstvo velike materijalne žrtve, ki niso v skladu s koristmi iz dajatev. Predvsem obstoja v obrtniških krogih bojazen, da bi v teh institucijah vkljub zakoniti pariteti med delojemalskimi in delodajalskimi zastopniki v upravah vendar le, kakor je to danes, odločali predvsem zastopniki delojemalcev, kateri bi gospodarili bo svoje z denarjem, ki bi ga obrtniki plačevali na ime svojega socijalnega zavarovanja.

Zveza hrvatskih obrtnikov je imela nedavno široko konferenco, na kateri je o tem vprašanju podrobno in vsestransko razpravljala. Konferenca se je postavila na stališče, da bi se obrtniško socijalno zavardvanje moralo izvesti v okviru obrtniških zbornic odnosno v Zvezi obveznih obrtniških organizacij, ki jih bo predvideval bodoči obrtniški zakon. Ako bi se to vprašanje rešilo na ta način, bi obrtništvo nedvomno z veliko večjim zaupanjem plačevalo svoje prispevke za zavarovanje, v prepričanju, da bodo z njegovim denarjem gospodarili obrtniki, ki jim lahko zaupajo.

Naše slovenske Zveze obrtnih zadrug, mariborska in ljubljanska, ter druge obrtniške organizacije so se tudi že ponovno bavile s tem za obrtništvo tako perečim vprašanjem. Do edinstvenega mnenja glede najpraktičnejše izvedbe obrtniškega socijalnega zavarovanja še ni prišlo. Tudi tu so mnenja deljena: za slovenske obrtnike vprašanje izvedbe obrtniškega socijalnega zavarovanja v okviru institucij delavskega socijalnega zavarovanja skoro sploh ne pride v poštev in se suče vprašanje samo okoli tega, ali naj se izvrši v okviru Zbornice ali Zvez obrtnih zadrug. Prevladuje mnenje, da zveze v današnji obliki, ko niso obligatorne, za tako veliko funkcijo niso sposobne. Mariborska in ljubljanska zveza sta z uvedbo zavarovanja za slučaj smrti pod imenom »Obrtniška samopomoč« vprašanje načeli, seveda pa pomeni to le zelo majhen drobec velikega kompleksa tega vprašanja. Nocoj bo razpravljalo o vprašanju na svojem občnem zboru tudi mariborsko Slovensko obrtno društvo.

Vse to dokazuje, da postaja vprašanje obrtniškega socijalnega zavarovanja vedno bolj pereče in da zahteva na vsak način čimprejšnjo rešitev. Na drugi strani pa je gotovo, da je treba pri rešitvi vprašanja temeljitega premisleka in da se ne sme rešiti kar pri zeleni mizi. Nujno je potrebno, da ministrstvo ali pa poklicane vrhovne obrtniške organizacije skličejo konferenco predstavnikov vseh obrtniških organizacij, ki se bo bavila samo s tem vprašanjem in ki mora postaviti tudi končne smernice za čim najboljšo in najbolj praktično rešitev problema.

K avstrijsko-italijanski pogodbi

DUNAJ, 10. februarja. Od nove italijansko-avstrijske prijateljske in razsodiščne pogodbe ima Avstrija le to materijalno korist, da se je pri gotovih avstrijskih posojilnih načrtih in finančno-političnih transakcijah ni treba več bati odpora Italije.

Snowden proti militarizmu

LONDON, 10. februarja. Angleški finančni minister Snowden je imel v radio govor, v katerem se je bavil s pomorsko razorožitveno konferenco in je v zvezi s tem naglašal, da so sedaj oči vsega sveta obrnjene proti Londonu, kjer ima konferenca nalogo, da zmanjša nasprotja, obstoječa med posameznimi državami radi oboroževanja na morju. Ako se bo konferenca ponesrečila, se bodo izjalovili tudi vsi upi prijateljev miru.

Snowden se je bavil nato s svetovno vojno in je naglašal, da je bilo investiranih v to najstrašnejšo vojno vseh dosedanjih vojn nič manj kot 4.500 milijonov dolarjev. In na tej velikanski vsoti je udeležene Evropa s 60 odstotki, Zedinjene države z 20 in z enako vsoto ostali udeleženci. Kar se tiče Anglije, znašajo dolgovi za svetovno vojno in izdatki za morebitno bodočo vojno 5.000 dolarjev na osebo in leto. Tri četrtine vseh davčnih dohodkov požre militarizem. Snowden je opozarjal na blagostanje in srečo, ki bi vladala na svetu, ako bi se denar, namenjen za militarizem, porabil za obnovitev kulture. Zaključil je svoja izvajanja z besedami: »Preženimo vojno iz svojih misli in blagoslavljale nas bodo naše poznejše generacije!«

Blagoslovitev nove proge Rogatec — Krapina

BEOGRAD, 10. februarja. V nedeljo, dne 16. t. m. se bo vršila slovesna blagoslovitev novo trasirane železniške proge Rogatec—Krapina. Svečnosti bosta razen prometnega ministra inž. Radivojevića in drugih vladnih zastopnikov prisostvovala tudi ban dravske banovine inž. Dušan Sernec ter ban savske banovine dr. Šilović.

Tragična smrt nemškega poslanca

BERLIN, 10. februarja. Socijalistični poslanec Pavel Levi je skočil včeraj skozi okno svojega stanovanja in obležal mrtev. Levi je imel že več tednov španjsko bolezen. Ko se je njegova strežnica za trenutek odstranila iz sobe, je Levi v [illegible] omedenosti bliskoma skočil na okno in se vrgel na cesto. Njegova tragična smrt je vzbudila splošno sožalje in sočutje s pokojnikovo rodbino.

Nov val zime

PARIZ, 10. februarja. V Rokavskem prelivu divjajo tako silni snežni viharji, da nemški parnik »Stuttgart«, ki je bil na potu iz Bremena v Newyork, včeraj ni mogel pristati v Cherbourgu in je moral potnike, ki so čakali nanj, prevzeti kasneje drug parnik.

TRST, 10. februarja. Nad Trstom in severovzhodnimi provincami razsaja srdita burja, ki dosega 80 km na uro. Dočim je bilo pretekle dneve do 20 stopinj nad ničlo, je sedaj temperatura kar čez noč padla celo pod ničlo. V Poadižju je zapadel sneg in so nekateri gorski prelazi zaprti za promet.

DUNAJ, 10. februarja. Nepričakovano nastopivši mraz je zahteval smrtno žrtev. Ob donavskem obrežju so našli včeraj okrog 60 let starega moškega zmrznjenega.

LONDON, 10. februarja. Že dva dni vlada na Angleškem hud mraz. Na Škotskem je zapadel sneg 50 cm na debelo. Dve osebi ste zmrznili. Temperatura je skoro povsod padla pod ničlo.

Premikanje zemeljske plasti v Siciliji

PALERMO, 10. februarja. V Sali Paruti v Siciliji se je spustil ogromen plaz. Premikajoča se zemeljska plast je nad kilometer široka. Na več krajih so se odprla do 8 metrov globoka žrela. Mestoma se je zemlja usedla do 30 cm, dočim se je na nekaterih krajih zopet dvignila. Ta nenavadni teluročni pojav je vsekakor vulkanskega značaja.

Razlaščevanje bogatih kmetov na Ruskem

MOSKVA, 10. februarja. Likvidacijo posesti bogatih kmetov izvajajo sovjetske oblasti z veliko odločnostjo. Kontrolo izvršuje vojaštvo, ki je likvidiralo dosedaj že na tisoče kmečkih posestev. Bogatim kmetom odvzamejo hiše, premični in nepremični inventar ter vso lansko žetev, zaplenjena posestva pa izročajo revnim kmetom. Kmete, ki jim je posestvo zaplenjeno, takoj odvedejo iz domače vasi in nihče ne ve za njihovo nadaljno usodo.

RIM, 10. februarja. Na letališču Ghedi se je neki letalski pilot vsled defekta v motorju spustil s padalom. Ker pa se padalo ni odprlo, je treščil pilot s tako silo na tla, da je obležal takoj mrtev.

Novi most čez Muro pri Radgoni slovesno otvorjen

VELIKE MANIFESTACIJE ZA PRIJATELJSKE ODNOŠAJE MED JUGOSLAVIJO IN AVSTRIJO.

Gor. Radgona, 9. febr.

Novi železobetonski most med jugoslovensko in avstrijsko Radgono, ki so ga mesto meseca marca lanskega leta od ledovja porušenega lesenega mosta pričeli graditi 5. aprila in ki je bil koncem decembra že v glavnem dogotovljen, tako, da je mogel v drugi polovici januarja že biti izročen prometu, je bil včeraj ob navzočnosti zastopnikov obeh držav slovesno blagoslovljen in otvorjen. Pri tej priliki so oficijelni zastopniki avstrijske republike in kraljevine Jugoslavije odločno naglašali, da **naj bo novi most ne le zveza obeh držav in narodov v gospodarskem pogledu, ampak tudi simbol tesnejših prijateljskih odnošajev in miru med dvema sosednima narodoma.** Navzočnost avstr. zveznega kancelarja dr. Schoberja in njegova tozadevna, četudi kratka, izjava je tem pomembnejša, ker se je to zgodilo med njegovim povratkom iz Rima, kjer je sklenil z Italijo prijateljsko pogodbo, in znači ta njegova gesta, da prijateljska pogodba Avstrije z Italijo ne pomeni preokreta v avstrijski zunanji politiki napram naši državi.

Že sinoči so prispeli sem ban inž. Sernec, podban dr. Pirkmajer in drugi zastopniki naše vlade in oblasti, danes zjutraj pa še okrožni inspektor dr. Schaubach, pomožni škof lavantinski dr. Tomažič, legacijski svetnik našega dunajskega poslaništva Aleksander Cincar Marković, beograjski in ljubljanski avstrijski konzul, na avstrijski strani pa ob pol 11. uri zvezni kancelar dr. Schober v spremstvu ministrov dr. Hainischa in Schumyja, dež. glavarja štajerskega dr. Rintelena in drugih. Obe mesti ste bili odeti v zastave svojih držav in okrašeni z zelenjem. Že davno pred 11. uro so se zbrale na obeh straneh mostu velike množice naroda, ki so na jugoslovenski strani vstopale v jutranji vlak že od Ljutomera naprej, zastopniki občin, gasilska društva, veržejska strelska garda itd. Godbe so svirale, pokali so možnarji, nad Muro pa sta krožila dva avstrijska avijona. Most sam je bil od 10. do 12. ure za promet zaprt in zastražen od orožnikov.

Malo pred 11. uro so prišli z obeh strani oficijelni zastopniki obeh držav, naši z banom, avstrijski pa z zveznim kancelarjem dr. Schoberjem na čelu. Tudi sta prišla graški nadškof dr. Pavlikovski in mariborski pomožni škof dr. Tomažič, oba v spremstvu duhovščine. Sredi mosta so se toplo pozdravili in si segali v roke. Štajerski deželni glavar dr. **Rintelen** je otvoril slavnost s kratkim nagovorom, v katerem je povdaril gospodarski in moralni pomen novega mosta, ki je bil zgrajen po sporazumu in na stroške obeh držav, ter je pozdravil zastopnike obeh vlad. Imenom jugoslovenske vlade je izrekel pozdrave podban dr. **Pirkmajer,** izrekajoč obenem nado, da bo tvoril novi most vez za ekonomske in duhovne stike med obema sosednima narodoma. Šef štajerskega gradbenega urada inž. **Eichkitz** je podal zgodovino gradnje mosta, ki je dolg 85.5 m in je eden največjih mostov ter je stal 2,900.000 Din. Gradila ga je avstrijska tvrdka Spritzer pod vodstvom inž. Krebitza. Izrekel je zahvalo tudi jugoslovenskim gradbenim oblastem, ki so z vnemo pomagale pri realizaciji načrta. Graški nadškof dr. **Pavlikovski** je izrekel željo, da bi novi most vezal ne le dve državi in dva naroda, ampak tudi ljudska srca, mariborski pomožni škof dr. **Tomažič** pa, naj bi bil most tudi simbol krščanske ljubezni, miroljubnosti in strpnosti in tako podlaga za blagostanje. Nato je graški nadškof izvršil ob asistenci mariborskega pomožnega škofa in duhovščine cerkvene obrede blagoslovitve, avstrijski minister dr. **Hainisch** pa je s kratkim nagovorom izročil most prometu imenom avstrijske, ban inž. **Sernec** pa imenom jugoslovenske vlade. Obenem je ban Sernec v imenu Nj. Vel. kralja izročil inž. Eichkitzu red Sv. Save, avstr. zvezni kancelar dr. **Schober** pa imenom avstrijskega zveznega predsednika Miklasa šefu gradbenega odedlka banske uprave v Ljubljani inž. Krajcu zaslužni križec z zvezdo. Vmes med slovesno ceremonijo so svirale godbe in pokali možnarji na obeh straneh.

Po kratkih nagovorih inž. Krajca in zastopnika tvrdke Spritzer so se gostje skupno podali na jugoslovenski konec mostu, kjer jih je imenom občine Gornja Radgono pozdravil župan dr. **Bocelo** z zahvalo vsem činiteljem, ki so k zgradbi pripomogli, občina pa je goste v uti pri mostu pogostila z zakusko. Od tam so se podali oficijelni zastopniki obeh držav in obeh sosednih mest ter tiska na banket, ki ga je priredila v dvorani Mestne hranilnice v Radgoni občina avstrijska Radgona. Z banketa sta bili poslani udanostni brzojavki kralju Aleksandru in avstrijskemu zveznemu predsedniku Miklavcu.

S tem je bila slavnost zaključena, zvezni kancelar dr. Schober s svojim spremstvom in ban Sernec ter drugi so se krog 14. ure odpeljali, na obeh straneh mostu pa se je razvilo narodno veselje.

„Sneg"

(K premijeri v torek 11. tm. ob 20. uri.)

»Sneg« je v pravem pomenu besede drama, kakršnih zlasti v novejši oderski literaturi, ki češče preočito hlasta za senzacijami, duhovitimi domisleki, scenskimi efekti, ne najdemo več. »Sneg« je drama, ki nam v intimnem krogu odkriva življenje, kakršno živimo na znotraj, na dnu svoje duše v tisočerih in tisočerih nianah. »Modernemu« bravcu, živečemu v dobi demonskega tempa, oglušujočega ritma in miselno usmerjenemu in zadivljenemu zgolj v tehnični razvoj in napredek današnjih dni — bo »Sneg« anahronistična navlaka, dolgovezno seciranje in nepotrebno filigransko delo. Za tiste pa, ki jim srčni utrip ne pomeni samo mehanični organ za življenski pogon, za ljudi, ki jim je srce duša in »kamrica« notranjih doživetij, — bo »Sneg« odsev njihove lastne notranjosti, njihovega lastnega hrepenenja po ljubezni, odsev lastnega trpljenja, ki je vodilni žarek do popolne svetlobe in duhovne očiščenosti.

Dasi je slavni poljski pisatelj zasnoval omenjeno dramo na realistični podlagi in postavil na oder »konkretne« osebe (morda za spoznanje in za današnji okus malce patološke tipe), nam že naslov sam (»Sneg«) nazorno priča, da je delo prežeto s simbolistiko.

»Sneg — je bela, čista, mehka odeja, ki pade na zmzrnjeno zemeljsko grudo, ogreva in objema tega navideznega mrliča, dokler slednji ne odžije, a se nato ponovno začenja buditi in izpuščati iz toplega naročja, iz zrn, ki so se zdela zmrznjena, nove sveže kali.« — Življenje je večen boj, večno hrepenenje, večno presnavljanje. Življenje je večno umiranje, večno umiranje je življenje.

Daleč od posvetnega trušča in bleska; v samotnem, a udobnem bivališču, se odigrava drama štirih ljudi: Tadéja, njegove žene Bronke, Bronkine prijateljice Eve in Tadejevega brata Kazimirja. Vsak teh ljudi živi svoje življenje; nasprotujoči si nazori, nagnenja in hrepenenja se križajo. Glavna sila je Eva: poosebljena življenska moč, poosebljeno, večno, neutešeno hrepenenje, izvor in bistvo življenja.

Eva je usodna moč in sila za Tadeja, za Bronko in Kozimirja. — Za dobrega, melanholično nastrojenega Kazimirja, ki na tihem ljubi bratovo ženo Bronko, je Eva sen, ki jo je potreboval zato, da je spoznal Bronko v vsej njeni sili in lepoti; za Bronko je Eva strah in bojazen, ker čuti, da jo vodi Eva v prepad obupa ter ji jemlje Tadeja; za Tadeja pa je Eva peklensko koprnenje po veliki moči in sili, nemirno koprnenje, ki ga je zanašalo vedno kvišku k nebu.

S »Snegom«, to lepo, odersko ubrano, psihološko zanimivo in tudi vsebinsko napeto dramo, si je pridobil Przybyzsewski nedeljen sloves daleč preko mejâ svoje domovine. Prepričani smo, da bo »Sneg« tudi nam ugajal in še posebej zadovoljil tisti del občinstva, ki mu je do resne in globoke drame.

V glavnih vlogah bodo nastopili gdč. Kraljeva in gdč. Starčeva ter gg. Grom in J. Kovič, ki je delo tudi zreširal.

Mariborski in dnevni drobiž

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Pondeljek, 10. februarja. Zaprto.
Torek, 11. februarja ob 20. uri »Sneg«, ab. A. Premijera.
Sreda, 12. februarja. Zaprto.
Četrtek, 13. februarja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«, ab. B. Kuponi. **Zadnjikrat.**

Ptujsko gledališče.

Sreda, 12. februarja ob 20. uri »Lepa pustolovščina«. **Gostovanje Mariborčanov.**

»Takrat v starih časih« na marib. odru. V kratkem se bo vršia letošnja premijera Stolcove operete »Takrat v starih časih«. Zasedba deloma nova in upamo, da bo tudi letos radi vesele in lepe vsebine, kakor tudi radi zelo melodične godbe, postala zelo privlačna. Režira g. Harastovič, dirigira g. Herzog.

Največji mraz

v letošnjem letu je po dosedanjih beležkah pritisnil od sobote do danes. Davi je znašala temperatura ponekod celo 12 stopinj pod ničlo. S padcem temperature pa se je dvignil barometer, ki napoveduje mrzlo in suho vreme. Vremensko hišico na Slomškovem trgu oblegajo radovedni ljudje in davi še pred pol 8. uro je bila pred to skromno »meteorološko postajo« pravcata gnječa. — Nenadni mraz, ki je nastopil po južno-toplih dneh zadnjega tedna, pa nikakor ne moti nekaterih »kneippovcev«, ki umirujejo svojo vročo kri v bistrozelenih valovih Drave. Branjevkam na trgu pa je zmrznil v toplih gredah nabrani motovilec do — nerabnosti.

Mariborska podružnica Zveze jugoslovanskih železničarjev

je imela včeraj dopoldne v mali dvorani Narodnega doma občni zbor, katerega so se udeležili člani v izredno lepem številu. Navzoča sta bila tudi soustanovitelja te zaslužne narodne organizacije, gg. Ivan Kejžar in Ivan Škerjanc, ter predsednik oblastnega odbora, g. Leopold Juh iz Ljubljane. Agilni predsednik, g. Rudolf Tumpej, je podal izčrpno poročilo o delovanju organizacije. Posebno zanimanje je vladalo za razmere v Podpornem društvu železničarjev, kjer je prejšnji odbor izvšil razne akcije, ki so naletele na tako energičen odpor narodnih železničarjev, da je posegla vmes tudi oblast in je sedaj pričakovati, da bo za naprej onemogočeno vsako vmešavanje neželezničarjev v to eminentno socijalno ustanovo železničarjev. Mariborska podružnica Zveze jug. železničarjev šteje sedaj 837 članov in se sploh zelo lepo razvija. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika zopet Rudolf Tumpej, za I. podpredsednika Alojz Muraus, za II. podpredsednika Vinko Jančič, v centralni odbor Alojz Muraus in Rudolf Tumpej.

Novi predsednik Avto-kluba v Mariboru.

Na včerajšnjem občnem zboru mariborske sekcije Avto-kluba kraljevine Jugoslavije, ki se je vršil v hotelu Meran, je bil izvoljen za predsednika dosedanji zaslužni poslevodeči podpredsednik, veletrgovec g. Ferdo Pinter iz Maribora. Klub je med drugim votiral lepo vsoto 25.000 Din za gradnjo ceste na Pohorje ter brzojavno pozdravil Nj. Vel. kraljico Marijo, kneza Pavla ter osrednji odbor. Klub si namerava nabaviti lastno bencinsko črpalko in se bo udeležil sprejema rumunskih avtomobilistov v Beogradu ter skupnega izleta v Budimpešto.

Prepovedan zemljevid.

Dr. Franovič-Gaveza je izdal mal zemljevid kraljevine Jugoslavije, na katerem so sicer zarisane banovinske meje, obenem pa tudi plemenske meje. Razprodaja zemljevida je prepovedana, ker ne odgovarja predpisom.

Smrtna kosa.

V Sv. Lenartu v Slov. goricah je umrl te dni g. Ivan Šešerko, upokojeni narednik-vodja. Blag mu spomin!

Zdravstveno stanje v Mariboru.

Od 1. do 7. tm. je bilo mariborskemu mestnemu fizikatu prijavljenih od nalezljivih bolezni samo 5 slučajev obolelosti za škrlatinko.

Prah pometajo...

Letošnja zima je polna najrazličnejših muh. Enkrat se solzi, drugič se smeji, tretjič se jezi in ščiplje nosove in ušesa z mrazom, potem pa zopet boža nevoljo otrok zemlje. Najznačilnejša prikazen zadnjih dni je poleg mraza, ki kar ščemi po kosteh — prah, ki je postal že tako neznosen, da je bila mestna občina prisiljena, da mobilizira pometače, ker mraz prepoveduje — škropljenje. — Avtomobili pa dvigajo po cestah cele oblake prahu, kar je v sedanjem času, ko se vse trese pred mrazom — še posebno neprijetno.

Tatvine, vedno zopet tatvine.

K Jožefu Petroviču, hlapcu v Tattenbachovi ulici, je prišel v soboto zvečer Rudolf S. in ga prosil, da sme pri njem prenočiti. Ko se je včeraj zjutraj Petrovič prebudil, ni bilo več gosta, zmanjkale so pa tudi njegove gamaše, čevlji, kratka zimska suknja, perilo in krog 250 Din denarja. Skupno ima Petrovič škode krog 1250 Din. S.-a zasledujejo. — Služkinjam v neki gostilni na Koroški cesti pa je bilo včeraj iz njihove sobe ukradenih 885 Din. Osumljen je nek moški, ki je večkrat tja zahajal.

PLES MOTOKLUBA MARIBOR 15. FEBRUARJA 1930 V ZADR. GOSPODARSKI BANKI

Zopet je pel nož...

Sinoči okrog polnoči je bil rešilni oddelek pozvan v Kamnico, kjer je našel 25letnega čevljarskega pomočnika Augusta Lešnika z razrezanim obrazom. Fant je zašel v prepir, iz katerega se je izcimil pretep z noži. Ponesrečenca so prepeljali v bolnico. Lešnik je bil uslužben pri čevlj. mojstru Miklu v Vrbanovi ulici. Za napadalcem, ki se je po dejanju skril, poizvedujejo orožniki.

Pri igri

si je zlomil levo nogo 7 letni Ivan Klemenčič iz Vrazove ulice. Z rešilnim avtom so ga prepeljali v bolnico.

Z lestve je padla

v Gornji Bistrici 65letna Terezija Berkač, ko je hotela stopiti iz škednja. Pri padcu si je zlomila levo roko. Z domačim vozom so jo prepeljali v bolnico.

Ptice selivke se oglašajo...

Čim se začnejo po mariborskih strehah oglašati «trubadurski« spevi naših muc in mačnov, je policijska kronika vedno oskrbljena z znanimi prijavami. Pod okriljem lepe predpomladne noči je sicer močno zaposlena policija aretirala Pepco V., Avrelijo K. in Kristo S. Preventivno so bile te ptice selivke odpremljene k »Grafu«, odkoder pojdejo v bolnico.

Policijska kronika

zaznamuje včeraj 7 aretacij in 20 prijav. Ena aretacija je izvršena radi suma poskusa umora, ena radi prestopka proti avto-predpisom, 2 radi vlačugarstva, ena radi razgrajanja, 1 radi pijanosti.

Prleško gostüvaje

služi Rdeči križ v nedelo 16. februara totega leta na Pobrži. Včasih so marproški Prleki kaj vkup spravili, zaj pa te venda spijo pohuvo spaje. Zato pa vas vabijo pobrški Prleki v imeni Rdečega križa, da hi obiščete tan v Grabi pri Papeži ob 4. popudne. Pasko mete, da nete zamüdili. Ker de prle priša, de bojši plac doba no vekši falat gibajnc.

Sportna maškerada ISSK Maribora
se bo vršila letos na pustno soboto pod geslom »Vsak po svoje«. 422

Velika kavarna.
Pondeljek in torek kabaretna večera v Veliki kavarni. — Vsak dan nov spored. 418

Slovenska gozdna posestva

SLOVENSKI GOZDOVI PO POVRŠINI. — KMEČKA GOZDNA POSESTVA IN VELEPOSESTVA. — LESNA INDUSTRIJA IN TRGOVINA.

Svobodno slovensko ozemlje pokrivajo precej obsežni gozdovi, ki so med glavnimi viri našega narodnega gospodarstva. Ko naše planine ne bi imele gozdov in ne bi bilo tedaj podlage za lesno trgovino in industrijo, bi bile eksistenčne možnosti našega ljudstva še neprimerno manjše kakor so, zato so naši gozdovi gotovo tako važni, da mora njihovo stanje zanimati vse, ki se pri nas zanimajo za naš gospodarski in s tem tudi narodni obstoj. Posebno velike važnosti pa so gozdovi v našem mariborskem okrožju, saj je ž njimi obraščena domala vsa zapadna polovica: Kozjak, Pohorje in Savinjske planine. Veliki gozdovi pa so na Slovenskem tudi v predgorju Triglava in Karavank ter krog Kočevja in v bližini Novega mesta na Dolenjskem.

Povsod tod so za eksistenčno možnost prebivalstva največjega pomena gozdna posestva. Med tem pa, ko je agrarna reforma zasegla in razdelila vsa poljedelska veleposestva, se gozdnih veleposestev ni dotaknila, in tako je še danes v Sloveniji 579 gozdnih veleposestev, ki obsegajo 29% vse slovenske gozdne površine. Ker pa so v slovenskih rokah le manjša veleposestva, so vsa večja in zares velika gozdna veleposestva še vedno v rokah tujcev, pretežno nemških fevdalnih plemičev. Največje gozdno veleposestvo v Sloveniji meri 22.551 ha in je tudi v tujih rokah, dočim je 37.4% vseh naših kmečkih obratov sploh brez gozda. Pretežno večino pa imajo pri nas mala gozdna posestva s 3.8 ha površine. Takih posestev je 46.06%, ostalih 14.3% posestnikov pa ima 27.94% gozdne površine, tako da pride povprečno na posestvo 8.4 ha.

Ako pa hočemo dobiti popolnoma jasno sliko o razdelitvi naših gozdov po lastništvu, si moramo ogledati sledeče podatke: V lasti države je v Sloveniji 1.764 ha gozda, v lasti verskega sklada 19.296 ha, v lasti občin 2.254 ha, v lasti banovine in okrajev 61 ha, v lasti cerkve 10.412 ha, v lasti zadrug in družb ter skupin (občanov posameznih občin itd.) 10.885 ha, v lasti zasebnikov pa 152.594 ha. Po tej razdelitvi je tedaj 44.672 ha naših gozdov v lasti nezasebnikov, od tega pa zopet 29.708 ha v lasti cerkve. Največje cerkveno gozdno veleposestvo je ono v gornji Savinjski dolini in je last ljubljanske knezoškofije. Na najboljšem smo pa, kar se tiče razdelitve in lastništva gozdnih posestev v Sloveniji, na Pohorju. Tu so do malega vsi gozdovi v lasti domačinov in prevladujejo tudi v veleposestniški skupini Slovenci. Pa tudi manjša gozdna posestva so primerno zaokrožena, tako da morejo svojim lastnikom nuditi eksistenčno možnost, gozdnemu in lesnoindustrijskemu delavstvu pa stalen zaslužek. Povsod drugod razvoj ni bil tako zdrav in enakomeren.

V najtesnejši zvezi z našimi gozdnimi posestvi in veleposestvi so pa tudi žage. Ogromno večino tvorijo seveda male kmečke žage na vodni pogon, a precej številni so tudi drugi večji obrati lesne industrije. Veleindustrij lesne stroke, kakršne obstojajo n. pr. v Bosni, Slavoniji in drugod po naši državi, na Slovenskem sicer nimamo, zato pa imamo več prvovrstnih srednjih lesnih industrijskih obratov, ki so po večini last gozdnih veleposestev, potem pa posameznih lesnih industrijalcev, ki sicer nimajo svojih lastnih gozdov ali vsaj ne v takem obsegu, da bi iz njihove produkcije mogli kriti svoje potrebe. Lesna trgovina kot taka pa je večinoma tesno združena z lesno industrijo in produkcijo.

Če zdravnik v bolnišnici utrujen zaspi

V varšavski bolnici se je nedavno odigral dogodek ki bi bil lahko tragično končal. Zdravnik dr. K. na kirurškem oddelku je bil po celodnevni službi tako utrujen, da je kratek odmor skušal porabiti za spanje. Da mu ne bi trebalo iti domu, je poiskal prazno bolniško sobo in se vlegel na posteljo, ne da bi bil v mraku opazil, da par metrov od njegove postelje leži z belimi prti pokrit mrlič. Drugo jutro na vse zgodaj, tudi že v mraku, sta vstopila v sobo dva črno oblečena moža, naložila trdno spečega zdravnika na nosilnico in ga odnesla. Na stopnicah pa sta zadela z nosilnico ob zid in nosilnica z zdravnikom vred jima je padla iz rok. Zdravnik se je vsled sunka seveda predramil in jezno zaklical, kakšne so to pustne šale. Učinek njegovih besed je bil, da sta se moža onesvestila, in da je imel zdravnik skupno z ostalim osobjem bolnice polne roke dela, da jih je tekom dveh ur zopet spravil k zavesti. Izkazalo se je, da sta imela moža nalogo odnesti iz dotične sobe mrliča, v mraku pa nista dobro razločevala in sta odnesla spečega zdravnika, ki sta ga smatrala za mrliča. Dr. K. seveda ne bo nikdar več šel spat v bolniško sobo.

Najvišji tovarniški dimnik

Mesto Leipzig razširja svojo veliko električno centralo. Po svojih dimenzijah bo nadkrilil vse drugo novi ogromni dimnik, ki ga grade Siemens-Schuckertove tvornice. Skozi ta dimnik bo šlo vsako uro 750.000 kub. m. dima in plinov. Tehnično bo dimnik pravcata umetnina. Zakaj zgraditi so ga morali v zelo stisnenem prostoru med starimi in novimi zgradbami in sicer tekom 5 mesecev. Ker je električna centrala sredi mesta, treba dim izpeljati po možnosti s čim najmanjšo primesjo prahu in saj. Zato bo ves dim pred vhodom v dimnik šel skozi posebni električni filter. Dimnik pa bo tako visok, da tudi ostali dim ne bo mogel biti v nadlogo bližnji in širši okolici. Visok bo 151.5 m, računši od podnožja temelja. Temelj je osmerokotna plošča s premerom 23 m in debelino 3.35 m, izdelana v železnem betonu. Beton je s potrebnimi merami zavarovan pred škodljivim uplivom vode. Za temelj so porabili 1000 kub. m. betona in 120.000 kg železnih palic, ki vežejo beton. Ta temelj namreč nosi težo dimnika, ki znaša nad 10⁰ milijonov kg, vzdržati pa mora tudi silni tlak vetra, ki mu je dimnik izpostavljen za časa burje, in ki odgovarja teži 200.000 kg. Na temeljni plošči je 32.5 m visoka osmerokotna temeljna zgradba, razdeljena v 4 nadstropja, v katerih so stroji in elektrotehnične naprave. Na tej zgradbi počiva celi dimnik. Tudi ona je iz železnega betona, meri v premeru 12 m, zidovje je debelo 90 cm. Dimnik sam je okrogel in visok 121.5 m. Zunanji premer na podnožju je 11.21 m, na vrhu 7.26 m. Spodaj mu je zid debel 90 cm, na vrhu 38 cm. Zanj je bilo potrebnih nad en milijon kosov opeke. Na vrhu je pokrit z železno ploščo, na kateri je pritrjen strelovod. Dimnik je v gotovih razdaljah še obdan z železnimi obroči. Tudi so od zunaj v dimnik vzidane lestve z vsemi varnostnimi napravami, v svrho kontrole dimnika do vrha.

Nenavadna tožba proti državi.

Iz Lipskega poročajo, da se vrši dne 14. in 15. tem. tam zanimiva sodna razprava pred državnim sodiščem. Tožite dve politični stranki, »ljudski narodni blok« in »stranka po inflaciji oškodovanih«, državo radi volilnega reda, ki jima je onemogočila, da pri volitvah niste dobili mandatov.

Še ena nenavadna tožba.

Ameriški listi objavljajo poročilo o tožbi gdče Grace Hartmanove v Omahi proti gospodu Nallse za odškodnino 10.200 dolarjev, ker jo je v prevroči ljubezni tako močno objemal, da ji je zlomil rebro, četudi ga je ponovno pozivala, naj je ne stiska tako močno. Radovedni smo na salomonsko razsodbo ameriškega sodnika.

Plavajoči hotel v Lüttichu.

Letos se vrši v Lüttichu velika svetovna razstava. Za njo so velike priprave. Tudi že skrbe za tujska stanovanja. Razstavna uprava bo dala napraviti tudi posebne vrste plavajoči hotel iz 12 ladij po 100 do 500 ton, kjer bodo lahko spravili 60 gostov v sobah, od najnavadnejših kabin do najluksuznejših sob.

Bolgarski Metuzalemi

Pri zadnjem ljudskem štetju na Bolgarskem, ki se je vršilo l. 1926, se je moglo nesporno ugotoviti, da je 158 oseb prekoračilo sto let življenja. Kdo so ti moderni Metuzalemi in kako žive? So to sami kmetje in žive večinoma v hribovitih pokrajinah. Težek življenski boj, ki ga morejo vojevati ti gorski sinovi v neplodovitih pokrajinah Balkana, vpliva torej nanje zelo ugodno. Večina od njih se je poročila med 20. in 25. letom starosti. Neka 103 let stara ženica je bila nič manj kot petkrat poročena. Izredno številno je tudi potomstvo teh Metuzalemov. Povprečno pride na vsakega stoletnika 7 otrok. Ker so starši teh stoletnikov umrli skoro vsi v starosti 80—100 let, prihajajo statistiki do zaključka, da je dolgovečnost dedna, ako ostanejo življenske razmere enake. Od navedenih 158 stoletnikov zna pisati in čitati samo 12. Kar se tiče prehrane, ki pri podaljševanju življenja nedvomno igra izredno važno vlogo, je omeniti, da se je 95 odstotkov vseh stoletnikov vse življenje hranilo samo z brezmesnimi jedili, ostali pa so le včasih vživali tudi meso. Zanimivo pa je, da so skoro vsi bolgarski Metuzalemi veliki prijatelji dobre kapljice, le nekateri so popolni abstinenti. Kar se tiče tobaka, pa je položaj precej drugačen. Skoro vsi so namreč nekadilci. Zanimivo je dalje, da je med stoletniki le malo žensk.

Mussolini in gospa Snowden

Neki londonski list objavlja naziranje italijanskega diktatorja o ženskah. Mussolini hvali njih moralično silo in pomen za rodbino ter v zvezi s tem za vso državo. Kar pa se tiče političnega udejstvovanja žensk, pa je zaklical Mussolini: »Roke proč!« Ženska po njegovem mnenju namreč ni ustvarjajoč duh. Ona samo posnema, celo v modi, ker rišejo modele večinoma moški. Vrh tega so ženske silno brbljave in ne poznajo nobenih skrivnosti. Zato jim tudi ni mogoče prepustiti bodočnosti človeštva.

Soprogi angleškega finančnega ministra Snowdena pa naziranja Mussolinija o ženskah nikakor niso pogodu in mu je zato odgovorila v nekem listu. V angleškem parlamentu, pravi gospa Snowden, gotovo ni dobiti poslanca, ki bi mogel reči, da se ženska manj zastopi na politiko kakor moški. Seveda ni mogoče zanikati, da so materinske dolžnosti najplemenitejše dolžnosti ženske. Toda ženska se v znanosti in politiki ravnotako odlikuje kakor moški.

Italijanski listi pripominjajo k temu, da se angleški listi popolnoma strinjajo z naziranjem gospe Snowden, ker se pač morajo. Kdo pa naj bi si sploh drznil ugovarjati tej izredno bojeviti ženski! Vsakdo, kdor bi samo poizkusil, bi se pošteno opekel.

Zanimivo operacijo lobanje

je izvršil te dni na Eiselsbergovi kliniki na Dunaju docent dr. Winkelbauer na 14letnem dečku, ki je prišel v kliniko že lani septembra radi neprestanega glavobola. Potom Roentgena so ugotovili, da se mu dela na temenu pod lobanjo gnojna bula. Ako bi mu jo izrezali, bi ali umrl ali pa bi postal bebast. Lečili so ga z Roentgenom, a brez uspeha. Ker je obstojala nevarnost, da bula preide na možgane, so se zdravniki odločili za operacijo. Izvedli so jo v več etapah, dokler niso končno odstranili lobanje na celem temenu. Bula je že začela prehajati na možgansko mreno. Po odstranitvi lobanje so jo izrezali. Mladenič se počuti zdravega, bolečine v glavi so ponehale. Mesto lobanje so mu vložili posebno zaščitno napravo.

10.000 italijanskih kolonistov

hoče spraviti italijanska vlada v Albanijo in je obljubila albanski vladi posojilo 50 milijonov zlatih frankov samo pod pogojem, če v to privoli. Albanska vlada pa pomišlja, ker hoče italijanska vlada kolonizirati izključno člane fašistične milice.

Na plesu.

»Gospod, vi imate zelo siguren nastop. Kadarkoli mi stopite na nogo, zadenete ravno na kurje oko.«

Sport

SK Ilirija:ISSK Maribor 4:2 (1:2).

ISSK Maribor je včeraj gostoval v Ljubljani in je prvo letošnjo tekmo zgubil v razmerju 4:2. ISK Maribor je predvedel lepo kombinacijsko igro in je bilo le pomanjkanje traininga krivo, da moštvo ni vzdržalo tempo do konca. Prvi polčal je Maribor absolutno dominiral in je vodil celo do 34. minute drugega polčasa 2:1. Maribor je imel svoje najboljše moči v obrambi, v centerhalfu in v krilih. Najboljši mož Ilirije je bil brezdvomno levo krilo Kreč, ki je odločil tekmo. Tekma sama se je vršila v fair mejah. Opažati je bilo res prijateljski značaj tekme.

Domači sport.

Zagreb: pokalne tekme: Gradjanski: Concordia 2:1 (1:1); Železničar:Croatia 2:0 (0:0); Sokol:Viktorija 3:1 (1:1); Hašk—Šparta 9:0 (7:0); prvenstvene tekme: Derby:Ilirija 4:2; Makabi:Uskok 3:3; Sava:Z. S. K. 2:0; Zagreb: Tipografija 3:0; Ferarija:Pekarski 3:1; Sloga:Trnje 4:2; Slaven:Grič 4:0; Atena:Poštari 4:0.

Novisad: Soko (Beograd):Vojvodina 2:2 (1:1).

Beograd: BSK:Jedinstvo 9:1 (4:0). Jugoslavija:Obilič 1:0 (0:0).

Inozemski sport.

Dunaj: Prvenstvene tekme: FAC:Rapid 3:2 (2:1); Wacker:Hertha 2:1 (0:1). Vse druge tekme so bile radi slabega vremena odpovedane.

Praga: Vienna (Dunaj):Sparta 1:0 (0:0); DFC:Čechie 1908 3:1 (2:1); Liben: Čechie Slovan 4:0 (1:0); Čechie Karlin: Rapid 4:4 3:2).

Budimpešta: prvenstvene tekme: III. okraj:Ofner »33« 1:0 (1:0); Hungaria: Nemzeti 3:0 (2:0); Ferenczvaroš:Torul 7:1 (5:0).

Rim: meddržavna tekma Italija:Švica 4:2 (4:2).

Marseille: meddržavna tekma Francija—Italija 3:2 (2:1).

Svetovno prvenstvo v hitrem drsanju.

V Oslu so včeraj končale tekme za svetovno prvenstvo v hitrem drsanju in so bili doseženi sledeči rezultati: **500 m:** 1. Petersen 43.8; 2. Ballangrud 44.5; 3. Dasneas 44.6. **1500 m:** 1. Staksrud (Švedska) 2:15:4; 2. Petersen 2:15:9. **5000 m:** 1. Staksrud 8:28:7; 2. Ballangru 8:37:3; 3. Steebeck (Norveška) 8:39:4. **10.000 m:** 1. Ballangrud 17:53:7; 2. Vander Scheer 17:54:2.

Štafetni tek Dovje—Mojstrana.

Smučarski klub Mojstrana je priredil včeraj smuški štafetni tek na 4×7 km dolgi progi. Snežne razmere so bile dobre. Rezultati so naslednji: 1. SK Mojstrana I. 2:16:10 (Rabič, Jakopič, Damjanovič, Lakota); 2. SK Ilirija I. (Ilovar, Bleiweiss, Režek, Janša) 2:20:02; 3. SK Ljubljana (Dovgan, Košir, Bervar, Šramel) 2:27:12. Najboljši čas dneva je dosegel Šramel, ki je prevozil svojo 7 km dolgo progo v 29:17 min. Razpisani pokal si je priborila štafeta prireditelja štafetnega teka.

Smuška tekma SK Ljubljana.

Smučarski klub Ljubljana je izvedel v Planici alpski tek smučarjev. Start je bil v višini 2000 metrov pod Jalovcem. Proga je bila dolga nad 5 km ter je imela padec 25 do 35 odstotkov. Rezultati so bili naslednji: 1. Pavel Luckmann (Ljubljana) 16:40; 2. Lojze Šmuc (Ljubljana) 18:16; 3. Teran Maks (Ljubljana) 18:36; 4. Tominec August (Celje) 18:36.

Kolesarska družina »Perun«

je imela včeraj dopoldne v prostorih »Narodnega doma« svoj redni občni zbor. Po poročilih odbornikov se je staremu odboru izrekla zaupnica, nakar so zborovalci soglasno izvolili sledeči odbor: Predsednik Stane Kenda, I. podpreds.: Ivan Kvas, II. podpreds. Joško Mislej, tajnik: Valo Šibenik, blagajnik Jože Glušič, revizorja: Tone Šega in Justin Gustinčič, a odborniki gg. Frluga, Benet, Kavčič, Jelinek in Bratuš ter gdč. Pivka, Vidic, gospe: Švarcova in Vesenjakova. Za predstoječo sezono je bilo sprejetih več zanimivih predlogov.

SK Železničar.

Prihodnja odborova seja bo v torek, dne 11. tm. ob 19. uri. Klubi se naprošajo, da pošljejo vse dopise na naslov: Jos. Fišer, drž. delavnica, Maribor.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman 22

Kočijo so izpregli in zapeljali na dvorišče, grofica Alma se je zaprla v sobo, odkoder se je prikazala šele pod noč. Nato je zajahala konja in sama nadaljevala svojo pot.

Kmalu je zapustila Florentinsko cesto in dospela po dveurni ježi preko polja do nekakšne tesne soteske, ki so jo na obeh straneh obdajale skale. V ozadju te soteske se je dvigala majhna vila, ki je kazala dokaj skromno lice.

Kakor hitro se je grofica pokazala v dosegu razgleda te hiše, se je dvignila izmed skal, poraščenih z mirto in lentiskom, bela senca, ki je mahoma stala pred njo na poti.

»Beatrice!« je vzkliknila grofica vzradoščena.

»Mati! Kako sem se vznemirjala radi vas!... Kako pozno se vračate!...« je odgovorila Primavera in se oklenila grofice z rokami.

Ženski sta naglo stopili hišo; čuvaj, oborožen do «ob, je zaklenil njena vrata.

»Torej, mamica, ali se vam je posrečilo?« je vprašala Beatrice, ko sta sedeli v majhni sobici v pritličju. »Ali se vam je posrečilo govoriti z ljudmi, s katerimi ste se namerjali sestati?«

»Teh ljudi ni v Rimu,« je odgovorila grofica zamolklo.

»Ah, mati, glejte... vsa vesela sem te novice... Ko ste mi včeraj razodeli svoj namen, da storite te korake, ki bi utegnili roditi nekakšen mir med nami in med rodbino Borgia, se nisem mogla ubraniti tesnobe, ki mi je navdala srce... Noben mir ni mogoč v Italiji, dokler bodo te pošasti gledale beli dan...«

»Pomiri se, Beatrice,« je bridko odgovorila grofica, »tudi meni se zdi, da je vojska neizogibna...«

»Pogum, mati!... Saj poznate mojo trdno voljo, boriti se do zadnjega diha... Toda povejte, ali ste z gotovostjo prepričani, da ne bodo odkrili tega najinega zavetja? Ali veste dobro, da vam ni nihče sledil in vas opazoval?...«

»Prepričana sem, dete moje! Sicer pa sem se v vseh rečeh ravnala po tvojem načrtu. Poštna kočija je ostala v gostilni »Pri vilicah«.

»Dobro, mamica... Najino prognanstvo se itak bliža koncu... Jutri zvečer se vrši v Rimu naš poslednji sestanek... In pojutrišnjim zarana ostaviva to zavetišče, kjer se skrivava že mesec dni, in se podava na pot proti Montefortu...«

»Ah, Beatrice, ti imaš junaško dušo...«

»To je potrebno, dandanašnji, ko imajo moški žensko srce...«

Grofica se je stresla.

»Ti namigavaš na svojega očeta...«

»Da, na očeta, ki si ni upal priti semkaj... Toda kaj vam je, mati?... Vi prebledevate...«

»Nič hudega... Hotela sem vzeti ta kozarec z vodo, kajti muči me strašna žeja... in ... moja roka... ni mogla prijeti kozarca...«

»Pijte, mati,« je dejala deklica in podala materi kozarec.

Mati ga je hotela prijeti, toda njeni otrpli prstje so ga mahoma izpustili, in kozarec se je zdrobil na tleh...

»Ne vem... kaj mi je... Nekaj hipov že... je roka kakor mrtvoudna...«

»Zares, mati,« je viknila Primavera z grozo, »vaša roka je bleda kakor vosek... in prste vam zvija krč... Mati, mati, kaj vam je?... Tresem se...«

»Ah, že čutim, kako mi roka dreveni... mraz... mrtvaški mraz... prihaja... proti komolcu... V glavi se mi vrti... Oh! Zdaj mi je jasno!«

Te poslednje besede so se izvile grofici v presunljivem vzkriku tesnobe in groze. Primavera se je bila oklenila matere z rokami, kakor da jo hoče čuvati pred nevidno nevarnostjo.

»Kaj mi je storiti? Kaj mi je storiti?« je mrmrala v nepopisni potrtosti.

»Ničesar, dete moje...« je odgovorila grofica. »Ničesa. Vsaka skrb je brezpomembna, kajti strup, ki se pretaka po mojih žilah, ne dopušča...«

»Strup!« je vzkliknila Primavera prestrašena.

»Strup Borgijcev!...«

Deklica je obstrmela, vsa poražena; natihem se je vprašala, ali se materi ne meša um... Toda grofica je povzela z glasom, ki je že hlastal po sapi:

»Sezi mi v nedrije, moje roke so že otrple.«

Primavera je naglo ubogala.

»Razpelo!... Vzemi ga...«

»Tukaj je, mati...«

»Pokaži... Že vidim! To ni moje razpelce... Zamenjali so mi ga... Strup je tukaj v trnjevi kroni... Beatrice... varuj se tega križca...«

»Oh, to ni mogoče!« je jecljala deklica, »to so strašne sanje...«

»To je strašna resnica, Beatrice... Poslušaj me hčerka... Umrla bom...«

»Ne, ah, ne!«

»Umrla bom, tako ti pravim... Preden mine ura, me ne bo več med živimi... Poslušaj, ne priklinjaj me... Kar ti imam povedati, je važno...«

Beatrice je pokleknila, objela mater okrog pasú, položila ji glavo na kolena in pričela tiho ihteti.

»Beatrice,« je povzela grofica, »ti si dekle, toda dušo imaš neustrašeno in hrabro. Izmed tistih si, ki lahko slišijo vse...«

»Oh, kaj bom izvedela...«

»Da ti povem te reči, mi je treba poguma, ki mi ga daje edina smrt... in gotovost, da te ne bom več videla... in da mi ne bo treba več zardevati pred teboj...«

»Zardevati... Vi... Moja mati?... Hči rodbine Sforza?«

»Beatrice, grešna žena sem! Ko tvojega očeta ni bilo na Montefortu... je prišel neki človek... Naj mi nebo odpusti strašno misel, ki mi sili v tem hipu v glavo... Bodisi kakorkoli, tvojega očeta osem dni ni bilo doma... Nekega večera sem začutila, kako me popada čudna blaznost... tisti človek me je zapeljal... podlegla sem...«

Krčevito ihtenje se je iztrgalo Primaveri iz grla. Rekla pa ni besedice.

»Tega moža sem zopet videla... v Rimu... sestala sem se z njim v njegovi palači... Ta uničevalna izpoved, Beatrice, je potrebna zato, ker je imelo moje razmerje posledico, ki ga moraš poznati... Postala sem mati... Rodila se je hčerka...«

Pri teh besedah se je grofica goreče ozrla na Primavero; ta pa je bila zakopala glavo med materinimi koleni in ni pokazala obraza.

Poslušala je, vsa poražena od groze. V njenem srcu se je podiral cel krasen tempelj otroškega oboževanja...

»Bila sem grešna, nezvesta žena,« je nato nadaljevala grofica. »Postala sem tudi zločinska mati... To dete, to ubogo nedolžno revico sem zapustila... izpostavila po nasvetu tistega človeka! Položila sem jo na prag cerkve, ki stoji ob vhodu v ghetto, cerkve Angelov... Kasneje, ko me je mučila huda vest, sem zaman iskala njeno sled... To je bilo moje pravo, največje hudodelstvo, Beatrice... Ali me poslušaš, hčerka?«

Primavera je pokimala z glavo.

»Za ta greh se danes pokorim... ne s tem, da umiram, kakor si utegneš misliti... nego s tem, da me tako strašno davi očitanje vesti... Ta otrok, Beatrice... tvoja sestra... živi... slutnja mi zatrjuje... in nemara... nedvomno celo... ona trpi... in je nesrečna!... Torej, Beatrice... tvoja umirajoča mati te roti... Stori, da tvoja sestra ne bo nesrečna na tem svetu in ne bo preklinjala nepoznane matere, ki jo je rodila... O Beatrice... hči moja... jaz čakam...«

Primavera je dvignila svoj zmedeni pogled do grofice Alma

»Moja sestra!« je zajecljala.

»Da, tvoja sestra!... Ali hočeš storiti, česar te prosim?...«

»Hočem, mati!« je dejala Beatrice s šepetom, ki ji je od razburjenja zamiral na ustnicah. »Storiti hočem!... To sestro, ki ste mi jo odkrili v tem poslednjem trenutku... najti jo hočem... in ljubila jo bom, o mati!«

V grofičinih očeh se je zasvetilo neizrekljivo veselje in brezmejna hvaležnost.

»Ah!« je dejala še trudoma, kajti jezik ji je odrekal čimdalje bolj, »ah, zdaj umiram z odpuščanjem...«

»In v ljubezni, mati, ljubljena kakor ste bili vselej.«

In Primavera je vstala, približala svoje čiste ustnice oskrunjenemu čelu matere-prešestnice ter jo poljubila z dolgim, nežnim poljubom, polnim otroške ljubezni.

»Ne mislite več o preteklosti,« je zaprosila.

Umirajoča je zmajala z glavo.

»Moram... ti še povedati... ime!...«

»Ime?«

»Da... treba je, da poznaš očeta mojega otroka... tvoje sestre!... To je tisti, ki obliva Italijo s krvjo... to je tisti, ki me je dal zastrupiti po svojem sinu... To je Borgia... papež je!...«

Krik groze se je izvil deklici.

»Oh, slabo sem slišala... recite še enkrat... Ali je mogoče, kar ste mi povedali?...«

Toda grofica Alma je bila že za večne čase trda in nema. Tisti hip je bila v strašnem stresljaju izdihnila dušo... Primavera je padla na kolena; dušo ji je bičal leden obup in omotica bolečine in groze...

(Nadaljevanje sledi)

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5·—

Mali oglasi • Ženitve, dopisovanje in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10·—

Dve gospodični
uradnici se sprejme na stanovanje in hrano. Kreková ulica 5/I., desno. 420

20% kronske bone kupimo!
Plačamo najvišjo dnevno ceno. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 307

Iščem
dvo- do trisobno stanovanje s kopalnico. Naslov naj se odda v upravi lista.

Zgubil sem
na poti iz Počehova - Maribor zatvorač (Verschluss) malokaliberske puške znamke »Gego«. Najditelj se naproša da odda zatvorač proti odškodnini upravi »Večernika« Maribor, Aleksandrova c. 13. U

Krasne pletene obleke
v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vezjak, Maribor Vetrinjska ulica 17. 2319

Snežne čevlje in galoše
vulkanizira najceneje čevljarska delavnica Avgust Gusel, Radvanjska cesta 1. 378

V najem se odda s 1. aprilom
stanovanje 3 sobe, kuhinja v pritličju, skupno z lokalom in velikimi kletnimi prostori. Naslov v upravi. 361

PRODAJA iz inventure izločenega **POHISTVA**

16 vrst različnih garnitur spalnih in jedilnih sob. Privatni kupci odločite se hitro! Izrabite to ugodno priliko prišteditи si

50%

„WEKA“ MARIBOR
ALEKSANDROVA CESTA ST. 15

ZEISS PUNKTAL
Diplomirani optik z državnim izpitom
PETELN
MARIBOR, GOSPOSKA 5

Spominjajte se CMD!

Par težkih konjev
z opremo, event. tudi z vozom vred ima »Lajteršperška opekarna« pri Mariboru 381
na prodaj!

Zahvala!

Ob bridki izgubi, ki nas je zadela s smrtjo naše drage mamice, smo dobili toliko iskrenih izrazov sočutja, da ne moremo na vsakega posebej odgovoriti. Zato zahvaljujemo od vsega srca vse, ki so na ta ali oni način lajšali našo tugo.

V Mariboru, dne 10. febr. 1930.

421 **Rodbina Fink - Kanz.**

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROZOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.